

11.2.6. Компютрите и мрежите

Кога за първи път съм чул или прочел думата „компютър“, не мога да кажа точно. Най-вероятно преди това съм чул или прочел израза „Електронноизчислителна машина“. Това вероятно е било в края на 50-те години на XX век. На български се използваша изразите „Електронноизчислителна машина“ (ЕИМ) или „цифрова електронноизчислителна машина“ (ЦЕИМ). На английски език тези термини се използват до началото на 50-те години, след което се налага по-краткият термин „компютър“. В българския език терминът „компютър“ се наложи по-късно.

През 60-те и 70-те години, когато започна да навлиза по-широко тази техника в различни области, много от термините, които се използваша на български, по-скоро бяха превод от руски, отколкото от английски.

Мога с точност да кажа, че за първи път се запознах с устройството, принципите на работа и използването на ЕИМ през 1963 г., когато във Военноморската академия в Ленинград изучавахме дисциплина „Електронноизчислителни машини“. Може да се каже, че вече 55 години работата и животът ми са свързани с това достижение на човечеството от средата на XX век. Като че ли любопитството ми, преподавателската ми работа и работата на други длъжности в Морско училище направиха така, че компютрите и информационните технологии станаха неразделна част от моето ежедневие и моя живот. Те бяха и областта на моите научни интереси. Бих казал, че този факт е една от причините да се чувствам достатъчно добре подготвен за съвременните условия на живот, когато тези технологии навлизат във всички области и в нашето ежедневие. Благодарен съм на съдбата, на моите учители и на моите колеги през годините за изживяванията и емоциите, свързани с усвояването и използването на тези технологии на бъдещето.

Историята на създаването на съвременните компютри е много интересна. Те, като всяко откритие и достижение на човека, са резултат от труда на много учени от различни националности през дълъг период от историята. Струва ми се, че и в този случай не може да се посочи само едно име. Още повече че достиженията от такава значимост за човечеството са плод от труда на много колективни усилия.

Не бих искал да разказвам за историята на създаване на компютъра, но ще спомена, че с появата на персоналните компютри се постави началото на масовото използване на тези технологии в ежедневието на почти всички хора.

В края на 70-те години на XX век се появиха първите персонални компютри, които по-късно станаха достъпни дори за отделни хора, а не само за научни организации и учебни заведения. През 1977 г. американската фирма Apple създава своя персонален компютър Apple II. През 1980 г. Бил Гейтс разработва първата операционна система за персоналния компютър PC на фирма IBM,

който от 1981 г. започва да е достъпен за масово използване и бързо се налага на пазара.

Персонален компютър Apple II

През тези години в България има развита електронна промишленост и правителството се ориентира и към производството на персонални компютри. В това отношение България изпревари много от страните в тогавашната социалистическа общност от Съвета за икономическа взаимопомощ (СИВ). През 1980 г. е създаден първият български персонален компютър ИМКО 1, който е аналог на компютъра Apple II. Втората версия на първия български компютър вече се казва „Правец 82“ и е създаден през 1982 г. През 1984 г. започва производството на българския компютър „Правец 16“, който е аналог на компютрите от тип PC/XT на IBM.

*Първият български персонален компютър
ИМКО 1 (Индивидуален МИкроКомпютър)*

Тази активност на България беше много важна предпоставка за бързо навлизане на персоналните компютри в дейността на научни организации и висшите училища.

В началото производството на компютри беше ограничено, но благодарение на усилията на командването на училището и на катедра „Информатика“ и тогавашният ѝ началник кап. I ранг доцент доктор Петър Живков през 1982 г. в Морско училище бяха доставени първите 10 български персонални компютри.

Тези компютри бяха нещо съвършено различно както като техника, така и като начин на използване, в сравнение с, да ги наречем, големите компютри (електронноизчислителни машини), които използвахме дотогава.

Това изискваше бързо да се усвои използването на персоналните компютри преди всичко от преподавателите в катедра „Информатика“, а след това и от преподавателите от другите катедри, а по-късно и от офицерите и служителите от управлението на училището и от курсантите.

Проблемите, свързани с внедряването на персоналните компютри в учебната и научната работа и в дейността на управлението на училището бяха много и от различен характер. Като се започне от ограниченото количество компютри и се стигне до причини от психологически характер, най-вече за по-възрастните преподаватели и служители.

Тогав стигнах до един извод, който звучи като афоризъм, но мисля, че той е верен и се отнася и за други нови технологии. Аз казвах, че когато няма компютри, проблемът е само един – че ги няма, а когато има компютри, проблемите стават много. Като се започне с тяхното изучаване и усвояване, с тяхното ефективно използване, с тяхното поддържане и ремонт и т.н. Трябва да подчертая, че особено в началото и особено българските компютри бяха с ниска надеждност. Дори новополучени компютри от завода понякога не можеха да работят още при първото включване. Ниската надеждност създаваше проблеми с поддържането и ремонта, който от началото можеше да се извършва само в завода-производител.

Въпреки тези трудности персоналните компютри за около 5 – 6 години навлязоха в дейността Морско училище. Това стана както благодарение отношението и усилията на командването на училището, така и благодарение на дейността на катедра „Информатика“ и на ръководствата и преподавателите от другите катедри.

Нека не прозвучи нескромно, но мисля, че имам известна роля за това с дейността си на длъжността, която заемах – Началник на учебния отдел. Наличието на офицер в управлението на училището с подготовка в областта на компютрите способстваше най-малко за изграждане на правилно отношение към този проблем в командването на училището и за определяне на правилната политика за решаването му.

Трябва да подчертая, че важно значение имаше и отношението и дейността на Министерството на отбраната и по-конкретно за висшите военни училища на Управление „Кадри“, което отговаряше за тях.

Тук ми се ще да посоча и личното участие на офицера от Управление „Кадри“ полковник Кирил Чернев, който отговаряше за автоматизацията в управлението. Много енергичен и находчив в намиране на решение на проблемите, свързани с внедряване на персоналните компютри и тяхното използване.

Тогава компютрите, произведени в другите държави, извън социалистическия лагер, както се казваше, бяха забранени за износ. Те бяха ембаргова стока за нашите страни. Забраната се спазваше от тези държави много строго. Не знам по какъв начин, но през 1986 г. полковник Чернев успя да осигури за висшите военни училища 16 битови компютри на фирма IBM от типа PC/XT 16. Морско училище получи, мисля, 10 – 12 такива компютри и един от типа PC/AT, с много високи параметри за времето.

Персонален компютър IBM PC/XT

Тогава беше „мода“ в армията на различни учения, на така наречените учебно-методически сборове на военно учебните заведения да се демонстрира използването на персоналните компютри за решаване на различни задачи. Това беше въпрос на престиж на съответните началници. Независимо от показността в много от случаите това беше показател за отношението към проблема за внедряване на компютрите за решаване на конкретни задачи.

Ще подчертая, че за първи път на учебно-методическия сбор на военните училища, проведен през 1983 г. в Морско училище, беше показано учебно занятие с курсанти с използване на персонални компютри от началника на катедрата кап. I ранг Живков и преподавателя в катедрата капитан-лейтенант Николай Вичев. Сборът се ръководеше от Началника на Управление „Кадри“ ген. лейт. Бакалов. Той даде висока оценка за проведеното занятие и указания за по-нататъшната работа за внедряване на персоналните компютри в учебната и научната дейност на висшите военни училища.

Провеждането на учебно-методическия сбор на тази тема беше едно признание и оценка за работата и достигнатото от Морско училище за внедряване на персоналните компютри.

Независимо че през този период бях Началник на учебния отдел, не съм спирал да работя за внедряване на компютрите в цялостната дейност на учили-

щето. Освен това продължавах, макар и в по-малък обем, и преподавателската си работа.

Спомням си, че още в началото на получаване на първите персонални компютри се замислих и търсех как да използвам компютъра в дейността на Учебния отдел. Ще отбележа, че тогава нямаше готови програми и в повечето случаи в началото се създаваха програми за сравнително по-прости задачи. Нямаше и толкова езици за програмиране на задачи за персонални компютри. Най-често се използваше сравнително лесният за усвояване, но с ограничени възможности, език „Бейсик“.

Една от обемните дейности на Учебния отдел, както подчертах по-рано, беше планирането. Ще припомня, че за цялостната дейност на училището се разработваха годишен, месечни и седмични планове. Замислих се, че ако за тази дейност се използва компютърът, ще се облекчи значително работата, а и качеството на плановете и удобството за използване на плановете.

С помощта на полковник Чернев получих една готова програма, наречена „VisiCalc“, която предполагах, че може да се използва за тази цел, макар че нейното предназначение беше друго. Счита се, че VisiCalc е първата програма за създаване на електронни таблици на персонален компютър. Създадена е през 1979 г. Тя е първообраз на програмите за електронни таблици от типа на сегашната програма Excel на Microsoft Office.

След като се запознах с основните възможности и начина на използване на програмата, направих няколко опита за използването ѝ и се убедих, че тя може да се използва за целите на планирането.

До този момент плановете, както и всички официални документи първо се пишеха на ръка, а след това се отпечатваха на пишеща машина. За целта в училището, както и във всички учреждения имаше, като правило, жени -машинописки. В Морско училище имаше Машинописно бюро, в което работеха 7 – 8 машинописки. Сега тази професия я няма. Затова си позволих да напиша горните редове.

След като въведох и запомних на дискета във вид на електронна таблица мероприятията на целия годишен план, вече от него автоматично съставях и отпечатвах на компютъра месечните и седмичните планове.

По подобен начин беше въведено използването на компютъра за контрол на изпълнение на множеството заповеди и разпореждания, с които се работеше в училището.

Използването на компютъра за първи път за решаване на тези задачи в Морско училище показва на командването и основния команден състав на училището реалната полза от използване на персоналните компютри в административната дейност.

Сега има много начини за решаване на тези задачи, но тогава, преди 35 години, това беше нещо съвсем ново.

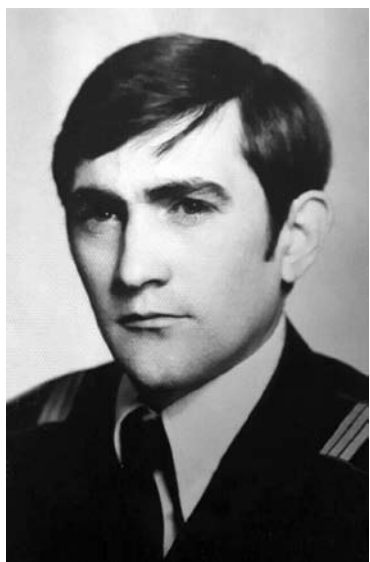
От преподавателите и отделни лаборанти в катедрите в училището започна използването на компютрите за решаването на различни задачи в учебната и научната работа.

Аспирантите в училището приемаха като задължително условие използването на компютъра в своите изследвания и едва ли не като задължително условие за успешна защита на дисертация.

Неголяма група курсанти много бързо усвоиха работата с компютрите, а някои от тях започнаха и създаване на програми за решаване на конкретни задачи.

*Капитан I ранг доцент доктор
Христо Димитров*

*Старшина I степен
Павел Савов*

В края на 80-те години беше създаден първият кабинет за тренировка на корабни разчети за управление на кораба и изпълнение на определени бойни задачи на основата на персонален компютър. Задачите се решаваха на основата на моделиране на радиолокационното изображение на обстановката от радиотехническите средства на корабите (първият вариант беше за 4 кораба). По сегашните разбирания и терминология това беше първият тренажор в училището, функциониращ на базата на компютър. Тренажорът беше създаден от колектив на преподаватели от катедри „Радиолокация“ и „Тактика на ВМФ и морски оръжия“. Общото ръководство на разработката беше от тогавашния началник на катедра „Радиолокация“ кап. I ранг доцент, кандидат на техническите науки Христо Димитров и кап. I ранг професор, доктор на науките Трифон Пенков.

Искам да подчертая, че основният изпълнител на програмите за тренажора и за използването на компютъра беше мичман Павел Савов, лаборант в кат. „Радиолокация“, а след това в кат. „Тактика на ВМФ и морски оръжия“. Това беше човек почти самоук, с изключителни способности и интерес към радиоелектрониката, а след това и към компютърната техника. Той участва и в разработката на други теми, свързани с използването на компютри.

В края на 80-те и началото на 90-те години в Морско училище бяха доставени сравнително голямо количество персонални компютри. Един от първите въпроси, който възникна във връзка с новодоставената техника, беше организацията на нейното използване. При получаване на първите персонални компютри се очертаха две алтернативи за организацията на използването на компютрите. Едната беше да се разпределят по 1 – 2 компютъра в катедрите и в администрацията, а другата – да се създадат специални кабинети с ком-

пютри, които да се използват от всички желаещи преподаватели и курсанти. Привърженик на първия вариант беше заместник-началникът по учебната и научната част кап. I ранг професор, доктор на науките Трифон Пенков, а на втората бях привърженик аз и колегите от катедра „Информатика“. В крайна сметка решението на началника на училището контраадмирал Румен Попов беше да се създадат кабинети, а след това с увеличаване количеството на компютрите да се разпределят и в катедрите и администрацията.

Създадените кабинети с компютри в катедра „Информатика“ се ползваха с голям интерес и се използваха много интензивно както от преподавателите, така и от курсантите. Дори се наложи да се организира предварително записване за работа в кабинетите и осигуряване достъп до компютрите и след работното време на катедра „Информатика“.

Кабинет с компютри в катедра „Информатика“

След това при увеличаване броя на компютрите бяха създадени кабинети и в други катедри. А по-късно бяха осигурени компютри и на работните места на голяма част от преподавателите и на работещите в администрацията на училището.

По-трудният проблем при внедряване на компютрите в дейността на училището беше подготовката на всички преподаватели, офицери и служители за грамотно и ефективно използване на компютрите в своята дейност. Разбира се, имаше преподаватели и служители, които сами усвояваха работата с компютър, но те бяха малко на брой.

В последващите след 1986 г. десетина години в училище бяха организирани десетки курсове за преподавателите от другите катедри и офицери и служители от управлението на училището. Тези курсове се провеждаха от преподавателите на катедра „Информатика“ и част от тях бяха извън планираната учебна заетост на преподавателите. Бих казал, че преподавателите от катедрата провеждаха тези курсове с желание и с чувството, че това е мисия на катедрата. Изобщо, според мен около усвояването на работата с персоналните компютри в училището се създаде един особен дух на стремеж към използване на тази нова за времето си техника. В повечето преподаватели имаше искрено желание за работа с компютри и този, който изоставаше в това отношение, чувстваше определено неудобство. Естествено, за създаването на това отношение към усвояването на работата и внедряването на персоналните компютри в

учебната и научната дейност важна роля имаше командването на училището и по-специално началникът на училището контраадмирал Румен Попов.

Показателно беше, че по негова инициатива един от първите курсове за изучаване на възможностите и работата с персонални компютри беше провеждането на курса с командването на училището. В него освен Началника на училището участваха заместник-началникът кап. I ранг Петко Халачев, заместник-началникът по учебната и научната част кап. I ранг проф. д.т.н. Трифон Пенков и заместник-началникът по тила кап. I ранг Гълъбин Стоянов.

Началникът на училището възложи на мен да проведа курса, което предизвика в мен малко неудобство да уча началниците си, но мисля, че намерих начин как да се справя с поставената ми задача.

В този курс, макар и само за четири човека, особено в началото, възникна някакво особено отношение от страна на някои участници. Те като че ли се чувстваха неудобно, че трябва да ги учи на нещо техен подчинен. Трябва да подчертая, че с най-голямо старание към усвояване на работата с компютъра се отнасяше началникът на училището контраадмирал Попов. Между другото, само той от курса, благодарение личното си отношение към тази задача, успя по-нататък да използва персоналния компютър в работата си. Тъй като и сега поддържа контакти с него, когато вече е на 88 г., той се справя успешно с компютъра и с работата в Интернет.

Морско училище и по-специално преподавателите от кат. „Информатика“ от края на 80-те, през 90-те и първите 10 – 12 години на XXI век изпълниха една много важна задача за усвояване на работата с персонални компютри, а по-късно и работата с компютърни мрежи и Интернет от адмиралите, офицерите, старшините и служителите във ВМС. Бяха проведени десетки курсове със стотици участници. Тези курсове ни даваха възможност и за установяване на контакти с работещите във ВМС. Често пъти контактите продължаваха и след завършване на курсовете.

Програмата за курсовете с годините се променяше. Отначало се изучаваше накратко устройството и работата на компютъра, както и правилата за работа с него. Усвояваха се основните функции на операционната система на компютрите (от MS DOS версия 2.0 до последната 6.2, от Windows 3.11 до XP и по-късни версии). Изучаваха се приложните програми на съответните операционни системи. В началото се изучаваше текстовият редактор PE2, а по-късно основните програми от офис пакета Microsoft Office. Някъде от средата на 90-те в курсовете започнаха да се изучават компютърни мрежи. В началото се усвояваше работата в локалните мрежи, а по-късно и работата в Интернет. Като правило курсовете се провеждаха от трима преподаватели. Първият преподаваше темата за работа с компютъра и операционната система, вторият преподаваше темата с приложните програми, а третият – темата за компютърните мрежи и Интернет.

Аз, след като се уволних през 1993 г., се върнах в катедрата като граждански доцент, и по-късно като гост преподавател съм участвал в провеждането на десетки курсове. Провеждах занятията по третата тема – компютърни мрежи и Интернет.

*Поредният курс с офицери и
служители от флота*

На мен ми беше приятно да провеждам занятията в курсовете, наред със занятията с курсантите. На тях преподавах и други теми, но за това ще разкажа по-късно.

Имам много приятни спомени от общуването ми с участниците в курсовете. Спомням си даже, че една дама, чиновничка в Щаба на флота, беше написала стихотворение за курса и за техния преподавател. Даже и сега, като срещна някои от курсовете, ми се обаждат.

Като разказвам за курсовете в Морско училище, си спомням и за един доста необичаен курс за компютри и Интернет, който ме помолиха да проведе с ветерани от Научно-техническите съюзи във Варна. Един от тези ветерани беше моят съвипусник от първите години в Морско училище Георги Кунчев, който, предполагам, е предложил аз да проведе курса.

Необичайното в този курс беше възрастта на участниците. Те бяха 10 човека на възраст от 70 до 80 години. Аз тогава, през 2010 г., бях на 76 г. Всички бяхме от едно поколение и нямаше проблеми с общуването, а също така аз много лесно можех да разбера техните трудности в усвояване на работата с компютъра и се стремях да обяснявам нещата на разбираем за тях език. Някои от тях имаха елементарни представи за компютъра, а други за първи път пипах компютърната мишка. Курсът се проведе в кабинет в сградата на Научно-техническия съюз във Варна.

Някои от участниците трудно усвоиха работата с компютърната мишка и с клавиатурата на компютъра. Другата трудност почти за всички беше да възприемат и да усвоят да работят с виртуалните обект и модели. Трудно си представяха някои абстрактни неща. Така или иначе всички успяха да се научат да изпълняват основните функции при използване на компютъра и основите на работа в Интернет. Всички завършиха курса с изключение на един участник. Един от най-възрастните чуваше трудно и понякога трябваше на него лично да

обяснявам. Той се почувства неудобно, извини се на всички и напусна курса.

На този курс се случи нещо много интересно в личен план. Аз познавах преди курса само моя съвипускник. На едно от първите практически занятия, когато помагах нещо на една дама, тя ме попита „Господин Йотов, не си ли спомняте за мен?“. Аз я погледнах и веднага я познах. Не знам как не съм я познал още в началото на курса? Това беше една моя позната от курсантските години (1954 или 1955 г.). Бях споменал, че като курсант бях някакъв ръководител в комсомола. Тя тогава беше начело на комсомола в Химическия техникум. Запознахме се на някакво общо организационно мероприятие в града, в което участваха и курсанти от Морско училище.

След време всеки тръгна по своя път в живота и сега след 55 години пак се срещнахме и възстановихме своето познанство от младежките години.

Една от особеностите на настъпилата нова ера в използването на компютрите и компютърните технологии от 80-те години на миналия век е, че както техническата база, така и програмното осигуряване на компютрите и приложните програми за тях се обновяваха много често. Оказа се, че за 3 – 4 г. се появява техника с по-високи характеристики и възможности за решаване на нови задачи или по-качествено на вече известните задачи. Това налагаше не само закупуването и замяна на старите компютри с нови, но и постоянно актуализиране на учебните програми на обучаемите и провеждане на учебния процес на ново, по-високо равнище.

Ще спомена само един факт, свързан с развитието на персоналните компютри. Една от основните характеристики е така наречената оперативна памет. При проектирането на първия компютър от типа РС на IBM е определено, че необходимата оперативна памет е 64 килобайта. Създателите решили, за да може нормално за дълго време да работи компютърът, оперативната памет да бъде с 10 пъти по-голяма, т.е. 640 килобайта. Такава беше паметта на компютрите от този тип, които получихме през 1986 г. Много скоро се оказа, че тази памет е не достатъчна, но операционната система MS DOS не може да управлява по-голям обем памет. Това наложи изменения в системата, за да може да се използва и допълнителна памет над 640 килобайта. По-късно с разработване на новите операционни системи беше решен този проблем.

От друга страна, разработваните приложни програми за персоналните компютри ставаха по-сложни и изискваха компютрите да притежават по-голяма оперативна памет и по-високо бързодействие. Така двете основни съставляващи на компютрите (хардуерът – техниката, и софтуерът – програмите) взаимно стимулираха развитието на компютрите и компютърните технологии.

Разказвайки за персоналните компютри и тяхното навлизане в дейността на Морско училище, ще посоча, че в началото те се използваша в автономен режим. Всеки компютър работеше самостоятелно и задачите, които се решаваха, зависеха само от неговите характеристики и използваните на него програми.

Следващият етап в развитието на използването на компютрите беше създаването на локални компютърни мрежи. Този етап в Морско училище започна от 1993 г. Главна заслуга за това има майор Юлиан Цонев, който имаше отлична подготовка в областта на компютърната техника и компютърните мрежи. С

него бяхме в една стая и постоянно обсъждахме проблемите, особено в областта на компютърните мрежи. Мога да кажа, че той ме въведе в тази област на компютрите както с неговите консултации по различни въпроси, така и с литература в тази област.

Спомням си, че тогава четях всичко свързано с мрежите и даже си водех записки с цел по-добре да разбера и усвоя материята. Беше ми много интересно.

Първите локални мрежи бяха изградени лично от м-р Цонев и началника на катедрата доцент Йорданов. Аз също често бях около тях и помагах с каквото мога. В два от кабинетите на катедрата бяха изградени компютърни мрежи, мисля през 1994 г.

Ясно беше, че това е едно от направленията за по-нататъшното внедряване на компютрите и компютърните технологии в дейността на училището. За целта по инициатива на катедрата беше разработена „Концепция за изграждане на общоучилищна компютърна мрежа“. Концепцията беше разработена от началника на катедрата доц. Йорданов и м-р Цонев. В разработката на Концепцията участвах и аз. Проектът беше обсъден и приет от Академичния съвет на училището.

Една от целите на изграждане на Общоучилищната мрежа беше да се осигури достъп на потребителите от мрежата до Интернет, която като Световна мрежа ставаше все по-популярна в света и в България.

За реализиране на Концепцията бяха необходими не малко средства и затова се опитахме да осигурим такива извън бюджета на училището.

От 1990 г. в България започна да развива дейност фондацията „Отворено общество“. Едно от направленията на работата ѝ беше подпомагане на висшите училища в дейността им по изпълнение на различни проекти, в това число и по внедряване на нови технологии. Катедрата установи връзки с представители на Фондацията, които ни оказаха помощ в подготовка на документацията за проект на темата „Изграждане на общоучилищна компютърна мрежа на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров““. Постарахме се и разработихме документацията в съответствие с всички изисквания. Помня, че на мен беше възложено да представя документацията по проект в офиса на Фондацията в гр. София. Една дама ме прие и се запозна с документацията. Каза, че всичко е направено много добре. Аз не помня за каква сума ставаше въпрос, но тя каза, че приоритетите на Фондацията в момента са други, но ще разгледат проекта по-късно. За мен стана ясно, че нищо няма да излезе от опита ни да използваме средства от Фондацията. По това време в страната се развиваха бурни политически процеси, които представляваха основен интерес на Фондация „Отворено общество“ в България.

Затова работата ни продължи с разчитане на собствените средства на училището и помощ от Министерство на отбраната. Благодарение най-вече на упорития труд и професионалната подготовка на м-р Цонев беше изграден първият етап на мрежата, в която бяха включени компютрите на нашата катедра и тези от Централния корпус. След това бяха включени и компютрите от западния и източния корпус. Общо в мрежата на училището бяха включени около 250 компютри. От майор Цонев и други колеги от катедрата, с помощта

на доц. Трифон Русков от ВМЕИ – Варна беше изграден Комуникационен център на територията на катедра „Информатика“ за управление на мрежата и за осигуряване на достъп до Интернет.

*Полковник Цонев
пред комуникационен шкаф*

За първи път Морско училище получава достъп до Интернет през зимата на 1997 г., когато с помощта на колеги от ВМЕИ – Варна през техния комуникационен център се включихме в мрежата на висшите училища в България. Връзката беше с много малка скорост и това силно затрудняваше използването на Интернет.

От клиентски компютър на мрежата на Морско училище за първи беше установена връзка в Интернет на 12 април 1997 г.

В края на 1998 г. Морско училище се включи към Интернет чрез комуникационния център на БМФ. Скоростта на връзката беше по-добра, но все още създаваше определени затруднения при включване на повече потребители.

На 12 май 1999 г. официално е регистрирано самостоятелно домейн име на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ в Интернет – naval-acad.bg. Това домейн име предложихме заедно с Юлиан Цонев.

Връзката на училището в Интернет вече беше самостоятелна, но все още скоростта беше не достатъчна за нормална работа в Интернет, особено ако се включат повече потребители от мрежата на училището.

Независимо от това, достъпът до ресурсите в Интернет на потребителите на компютърната мрежа на училището е забележително събитие в използването на едно от най-големите достижения на човечеството през втората половина на ХХ век – Internet. Тогава не всички оценяваха значимостта на този факт, но днес виждаме без съмнение, че това е, според мен, забележително събитие и в историята на училището.

За да оценим значимостта на този факт, трябва да напомня, че по-широкото използване на Интернет в света започна след 1995 г. Морско училище само 4 – 5 г. след това вече имаше достъп до тогавашните ресурси в Интернет. Нещо повече, още от 1998 г. ВВМУ присъства в Интернет чрез първия си официален

сайт в Интернет. Този сайт беше създаден от мен и с това започна един много интересен етап в живота и работата ми. За него ще разкажа по-нататък в книгата.

С достъпът до Интернет от общоучилищната мрежа възникна проблемът с подготовката на преподавателите и на офицерите и служителите от управлението на училището за работа в Интернет. Естествено, тази задача беше решена от преподавателите на катедра „Информатика“. В училището бяха проведени 10 – 12 курса в рамките на 2 – 3 г. Първите курсове по Интернет проведе подполковник Цонев с преподавателите от катедра „Информатика“ през 1996 г. В курсовете с офицерите и служителите от ВМС беше включена темата за компютърните мрежи и Интернет.

Краткия ми разказ за компютрите и мрежите ще завърша с това, че благодарение усилията на командването и офицерите от управлението на училището, упорития труд и настойчивост на целия състав на кат. „Информатика“, на ръководителите на катедри и преподавателите в училището, в сравнително кратки срокове беше усвоено използването на компютрите и компютърните технологии и работата в Интернет.

Подготовката на курсантите и студентите в тази област вече се разглеждаше като елемент на професионалната им подготовка, независимо от специалността им. Компютрите и мрежите започнаха да навлизат в бъдещата им професионална дейност.

Мисля си, без преувеличение, че благодарение на информационните и комуникационните технологии светът се промени неузнаваемо. Вече трудно може да се намери човешка дейност, в която не се използват компютрите и мрежите.

Трябва да кажа, че както всяко достижение на човечеството и информационните и комуникационните технологии имат и своето негативно отражение, преди всичко върху човека. Не ми се иска да се спирам на негативните страни на съвременните информационните и комуникационните технологии, но вече все повече се говори за тях и се търсят начини за намаляване отрицателното въздействие върху човека, и особено върху децата и младежите.

Прогресът на човечеството и в тази област няма как да бъде спрян!